

Nr 42

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99), dels ock i ämnet väckt motion.

Genom en den 12 oktober 1962 dagtecknad proposition, nr 188, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Förordning**om ändring i familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99)**

Härigenom förordnas *dels* att 14 § 1 och 4 mom. samt 15 § familjebidragsförordningen den 29 mars 1946¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels ock* att 17 § förordningen skall upphöra att gälla.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

14 §.

1 mom. Där Konungen ej annorlunda förordnar, må värnpliktig, som driver näring eller rörelse, *i stället för familjepenning och bostadsbidrag* erhålla näringsbidrag till bestridande av avlöningskostnader, som uppkomma till följd av att särskild arbetskraft måste anlitas för att under den värnpliktiges tjänstgöring helt eller delvis ersätta honom. Vad nu sagts skall gälla jämväl för det fall, att den värnpliktige är anställd i näring eller rörelse, som innehaves av hans hustru. Näringsbidrag som nu sagts

1 mom. Där Konungen ej annorlunda förordnar, må värnpliktig, som driver näring eller rörelse, erhålla näringsbidrag till bestridande av avlöningskostnader, som uppkomma till följd av att särskild arbetskraft måste anlitas för att under den värnpliktiges tjänstgöring helt eller delvis ersätta honom. Vad nu sagts skall gälla jämväl för det fall, att den värnpliktige är anställd i näring eller rörelse, som innehaves av hans hustru. Näringsbidrag som nu sagts må ej utan tillsynsmyndighetens

¹ Senaste lydelse, se 1960: 152 (omtryckt).

(Nuvarande lydelse)

må ej utan tillsynsmyndighetens medgivande utgå till värnpliktig, som fullgör första tjänstgöring (tjänstgöring i en följd).

4 mom. Bidrag må utgå med högst *tjugutvå kronor 50 öre* för dag. Vid bestämmande av bidragets storlek skall hänsyn tagas till det genomsnittliga normala driftsöverskott företaget kan beräknas lämna under den värnpliktiges tjänstgöring och dennes möjligheter att av inkomsterna från företaget bidra till den anlitade arbetskraftens avlönande.

15 §.

Därest hinder möter mot näringsens eller rörelsens fortsatta bedrivande under den värnpliktiges tjänstgöring men förutsättningar finnas för näringsens eller rörelsens återupptagande efter tjänstgöringens slut, kan, *då synnerliga skäl föreligga*, särskilt bidrag beviljas för bestridande under tjänstgöringen av utgifter, som prövas nödvändiga för att näringen eller rörelsen skall kunna av den värnpliktige efter tjänstgöringens slut återupptagas. Näringsbidrag som nu sagts må ej utan tillsynsmyndighetens medgivande utgå till värnpliktig, som fullgör första tjänstgöring (tjänstgöring i en följd).

Näringsbidrag enligt denna paragraf må beviljas med högst *tvåhundra tjugufem kronor för månad*.

17 §.

Den, som uppbär näringsbidrag jämlikt 14 §, äger ej erhålla annat slag av familjebidrag än sjukbidrag och begravningsbidrag.

(Föreslagen lydelse)

medgivande utgå till värnpliktig, som fullgör första tjänstgöring (tjänstgöring i en följd).

4 mom. Bidrag må utgå med högst *tjugufem kronor* för dag. Vid bestämmande av bidragets storlek skall hänsyn tagas till det genomsnittliga normala driftsöverskott företaget kan beräknas lämna under den värnpliktiges tjänstgöring och dennes möjligheter att av inkomsterna från företaget bidra till den anlitade arbetskraftens avlönande.

Därest hinder möter mot näringsens eller rörelsens fortsatta bedrivande under den värnpliktiges tjänstgöring men förutsättningar finnas för näringsens eller rörelsens återupptagande efter tjänstgöringens slut, kan särskilt bidrag beviljas för bestridande under tjänstgöringen av utgifter, som prövas nödvändiga för att näringen eller rörelsen skall kunna av den värnpliktige efter tjänstgöringens slut återupptagas. Näringsbidrag som nu sagts må ej utan tillsynsmyndighetens medgivande utgå till värnpliktig, som fullgör första tjänstgöring (tjänstgöring i en följd).

Näringsbidrag enligt denna paragraf må beviljas med högst *tjugufem kronor för dag*.

I samband med propositionen har utskottet behandlat den i anledning av densamma väckta motionen nr 917 i andra kammaren av herr *Börjesson* i *Glömminge m. fl.* I motionen hemställes *dels* »att riksdagen måtte besluta, att näringsbidragets maximibelopp må utgöra 30 kronor för dag, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningstext», *dels ock* »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an hålla, att tillämpningsföreskrifterna angående behovsprövning för familjebidrag för värnpliktigs anhöriga så långt möjligt blir likformiga för inkomst av tjänst och inkomst av näring eller rörelse enligt de riktlinjer som angivits i motionen, innebärande att för företagare i grupp 1 och värnpliktig med inkomst av civil anställning må medges avdragsfritt belopp med fjärdedelen av den normala inkomsten, dock minst 200 kr. för månad, varvid överskjutande del till sin helhet må avdragas från familjepening och bostadsbidrag, samt att för företagare i grupp 2 och för hustru, som har arbetsinkomst, må medges avdragsfritt belopp med fjärdedelen av ifrågavarande inkomst, dock minst 400 kr. för månad, varvid överskjutande del må avdragas med hälften från familjepening och bostadsbidrag».

Beträffande de skäl motionärerna åberopat till stöd för sin hemställan får utskottet, i den mån redogörelse därför inte lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Den redogörelse, som härefter lämnas för propositionen, upptar endast vad föredragande departementschefen yttrat. I fråga om gällande bestämmelser samt den departementspromemoria, som legat till grund för propositionen, ävensom remissyttrandena över denna får utskottet hänvisa till propositionen.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Andersson, har anført:

»Företagare, som fullgör militärtjänstgöring, är berättigad till familjebidrag i form av familjepening, bostadsbidrag och näringsbidrag enligt följande regler. För familjepeningen anges i familjebidragsförordningen maximibelopp för olika kategorier av familjemedlemmar. Bostadsbidrag utgår i första hand för bestridande av kostnaderna för familjebostad, högst med belopp som svarar mot de faktiska kostnaderna. Inkomster för företagaren och hans familj påverkar familjepeningen och bostadsbidraget enligt de i familjebidragskungörelsen givna bestämmelserna om normerad behovsprövning. Visar företaget nettoöverskott påverkar enligt av tillsynsmyndigheten utfärdade anvisningar denna inkomst familjepeningens och bostadsbidragets storlek på så sätt att 200 kr (före den 1 juli 1960 100 kr) i månaden är avdragsfritt, medan återstoden i sin helhet av-

1* — *Bihang till riksdagens protokoll 1962. 9 saml. 2 avd. Nr 42*

drages från familjepeningen och bostadsbidraget. Under förutsättning att företagarens familjemedlemmar fyller ett arbetskraftsbehov i företaget, som föranledes av företagarens bortovaro och som eljest måste tillgodoses genom anställande av avlönad arbetskraft, kan det avdragsfria beloppet höjas. Föreligger underskott i företaget till följd av ökade avlöningskostnader till annan än företagarens hustru och hans barn under 16 år, och har dessa kostnader medfört behov av bidrag för att företaget skall kunna upprätthållas kan näringsbidrag för upprätthållande av företaget utgå med högst 22 kr 50 öre för dag. I första hand tillgodoses dock familjens behov i dessa fall med familjepening och bostadsbidrag. Det är först när maximibeloppet för familjepening och bostadsbidrag icke räcker till för att täcka även underskottet som näringsbidraget utgår, och denna form av bidrag utsluter familjepening och bostadsbidrag. Är företaget nedlagt eller betraktas det som nedlagt under företagarens militärtjänstgöring kan, om synnerliga skäl föreligger, vid sidan av familjepening och bostadsbidrag utgå näringsbidrag för återupptagande av företaget. Detta näringsbidrag är alltså avsett att bestrida nödvändiga utgifter för att företaget skall kunna återupptagas efter tjänstgöringens slut. För bägge formerna av näringsbidrag gäller, att de icke utan tillsynsmyndighetens medgivande kan utgå till företagare, som fullgör första tjänstgöring (tjänstgöring i en följd).

Det må i detta sammanhang framhållas att frågan om företaget visar nettoöverskott eller underskott under företagarens militärtjänstgöring, d. v. s. frågan om hur företagets avkastning skall beräknas, icke reglerats närmare i gällande bestämmelser. I de av tillsynsmyndigheten utfärdade anvisningarna framhålls blott, att det utan tvivel uppkommer svårigheter att beräkna avkastningen från ett företag under företagarens militärtjänstgöring och att som grund för bedömandet av avkastningen skall ligga de uppgifter, som företagaren lämnar i ansökan om familjebidrag. I anvisningarna uttalas vidare, att avkastningen i vissa fall icke kan beräknas för en kortare redovisningsperiod, exempelvis tiden för en repetitionsövning, och att det därför på grund av företagets mer eller mindre säsongbetonade avkastning och på grund av möjligheten att från en redovisningsperiod till en annan förskjuta såväl inkomster som utgifter, många gånger är nödvändigt att beräkna företagets avkastning för sistförflutna kalenderår och utnyttja tolftedelen därav för att erhålla ett månadsresultat.

Kritik har vid flera tillfällen riktats mot gällande regler om familjebidrag till företagare. Jag får i detta hänseende särskilt hänvisa till motionerna I: 524 och II: 651 till 1960 års riksdag samt I: 7 och II: 17 till 1962 års riksdag (jämför L²U 1960: 7 och 1962: 18, vilka godkändes av riksdagen). Kritiken i motionerna riktade sig framför allt mot att företaget enligt gällande bestämmelser ofta anses lämna normal avkastning under företagarens militärtjänstgöring, i regel beräknad enligt tolftedelningsmetoden, vilket medför att många företagare i praktiken ställes utanför möjligheten till familje-

bidrag. Enligt motionärerna borde utgångspunkten i stället vara att företagaren finge vidkännas ett inkomstbortfall under tjänstgöringen, vilket för en månads militärtjänstgöring motsvarade en tolfedel av den normala årsavkastningen.

Den angivna utgångspunkten, att företagaren under militärtjänstgöringen får vidkännas ett inkomstbortfall, ligger till grund för förslagen i den inom försvarsdepartementet upprättade promemorian. För att fastställa företagets avkastning under tjänstgöringen föreslås i promemorian att företagen indelas i tre grupper. Till grupp 1 skall hänföras företag, som upprätthålles genom att särskild ersättare anställs under företagarens militärtjänstgöring; dock icke företagarens hustru eller barn under 16 år. Gruppen skall även omfatta företag, där redan anställd personal gör en betydande merinsats. Företagen anses lämna normal avkastning, vilken principiellt beräknas för månad enligt tolfedelningsmetoden. Från denna avkastning skall avräknas de ökade lönekostnaderna. Grupp 2 skall omfatta företag, där ersättare icke anställs men där företagarens hustru eller hans barn under 16 år gör en viss arbetsinsats eller merinsats. Gruppen skall även omfatta företag, där redan anställd personal genom en begränsad merinsats nödortförtigt upprätthåller företaget, samt företag, där ersättare för företagaren finnes men endast i begränsad omfattning kan arbeta i företaget. Företag hänförliga till denna grupp anses lämna hälften av normal avkastning, för månad beräknad enligt tolfedelningsmetoden. Här skall icke från avkastningen avdragas eventuell lön till anhörig, anställd personal eller ersättare. Grupp 3 slutligen skall omfatta övriga företag. Företag, som upprätthålles under företagarens militärtjänstgöring och som är hänförliga till denna grupp, anses icke lämna någon avkastning som bör påverka familjebidragsbehovet. Å andra sidan anses dessa företag kunna bära fasta och andra kostnader och alltså icke lämna underskott. Företag, som är nedlagda under företagarens militärtjänstgöring, anses lämna ett underskott motsvarande olika löpande utgifter, såsom lokalhyra, räntor m. m.

I anslutning till den angivna gruppindelningen och avkastningsberäkningen föreslås i promemorian särskilda behovsprövningsregler beträffande familjepenning och bostadsbidrag dels till företagare hänförliga till grupp 1, i den mån i dessa företag lönen till ersättaren eller löneökningen till den anställda personalen icke överstiger den beräknade avkastningen, dels ock till företagare hänförliga till grupp 2. Förslaget innebär att av överskottet 200 kr i månaden är avdragsfritt för företagare i grupp 1 och 400 kr i månaden för företagare i grupp 2, medan återstående överskott i sin helhet avdrages från familjepenningen och bostadsbidraget.

Beträffande slutligen näringsbidragens utformning utgår promemorian från den förutsättningen att familjens behov skall tillgodoses med familjepenning och bostadsbidrag, medan företagets behov, d. v. s. underskott i företaget, skall tillgodoses med näringsbidrag. På grund härav föreslås att

näringsbidrag skall kunna utgå jämsides med familjepenning och bostadsbidrag. I fråga om förutsättningarna för att erhålla näringsbidrag föreslås i promemorian inga större ändringar i förhållande till vad som nu gäller; en höjning av näringsbidragens maximibelopp till 25 kr för dag avses dock skola komma till stånd.

De i promemorian framlagda förslagen tillstyrkes i sina huvuddrag av så gott som samtliga remissmyndigheter.

För egen del finner jag den i de förenämnda motionerna framförda kritiken mot gällande bestämmelser om familjebidrag till företagare berättigad. Denna kritik har särskilt riktat sig mot sättet för att beräkna företagets avkastning under företagarens militärtjänstgöring. Jag delar den i motionerna och promemorian framförda uppfattningen att utgångspunkten för avkastningsberäkningen bör vara att företagaren under tjänstgöringen får vidkännas ett inkomstbortfall. Storleken av hans förlust växlar självfallet från fall till fall. Det torde inte vara möjligt att utforma bestämmelser, som tar hänsyn till samtliga omständigheter i det enskilda fallet, utan schematiska beräkningsmetoder blir nödvändiga. Den i promemorian föreslagna gruppindelningen och avkastningsberäkningen förefaller mig väl avvägd och rättvisande samt synes även ägnad att underlätta och förbättra handläggningen av hithörande familjebidragsärenden. Såsom framhållits i promemorian och jämväl påpekats av några remissmyndigheter kan vissa problem uppkomma beträffande gränsdragningen mellan de olika grupperna, särskilt kanske när det gäller att bedöma om ett företag, där ersättare för företagaren finnes, skall hänföras till grupp 1 eller till grupp 2. Hithörande frågor torde emellertid enligt min mening kunna lösas utan större svårigheter. Vederbörande myndighet har också möjlighet att i det enskilda fallet korrigera det genom en strikt tillämpning av den föreslagna gruppindelningen uppkomna resultatet, om detta skulle te sig ur rättvisesynpunkt mindre tilltalande. Jag ansluter mig därför till de i promemorian i denna del framlagda förslagen.

Beträffande de föreslagna reglerna för behovsprövning i de fall, då ett företag visar överskott under företagarens militärtjänstgöring, har några remissmyndigheter föreslagit att överskottet i behovsprövningshänseende skall behandlas som företagarens inkomst eller beträffande företag hänförliga till grupp 2 som hustruinkomst. Härigenom skulle otvivelaktigt vissa fördelar vinnas i förhållande till det i promemorian förordade förslaget; bl. a. skulle företagare och löntagare bli mera likformigt behandlade och det avdragsfria beloppet för företagare skulle icke bli fixerat utan fastställt till en kvotdel av överskottet. Å andra sidan måste beaktas att den beräknade avkastningen från ett företag som hänföres till grupp 1 är ett överskott, som påverkar familjepenningen och bostadsbidraget först sedan lönen till ersättaren eller löneökningen till den anställda personalen avdrags, medan avkastningen från ett företag som hänföres till grupp 2 är ett överskott, som i sin helhet påverkar dessa bidrag, vilket talar mot att i

behovsprövningshänseende likställa företagare i dessa bägge grupper. Vidare är avkastningen från företag hänförliga till grupp 2, även om den i flertalet fall är avhängig av hustruns insats i företaget, icke i egentlig mening hustruinkomst. Slutligen sker avkastningsberäkningen enligt schematiska metoder, vilket gör det naturligt att också de avdragsfria beloppen schabloniseras. Jag finner därför det i promemorian föreslagna systemet vara att föredra. De föreslagna avdragsfria beloppen — 200 kr i månaden för företagare i grupp 1 och 400 kr i månaden för företagare i grupp 2 — synes mig väl avvägda.

De i promemorian framlagda förslagen om utformningen av näringsbidragen kan jag slutligen tillstyrka.

Sammanfattningsvis anser jag att de föreslagna ändringarna i fråga om familjebidrag till företagare synes väl ägnade att tillgodose den enskilde företagaren och att undanröja de olägenheter som vidlåder de nuvarande bestämmelserna på området. Merkostnaderna vid genomförandet av förslagen kan uppskattas till ca 500 000 kr för år.

Erforderliga bestämmelser i fråga om avkastningsberäkningen under företagarens militärtjänstgöring och om behovsprövningen, när företaget visar överskott, torde vara av beskaffenhet att liksom f. n. böra utfärdas av tillsynsmyndigheten. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att tillse att sådana bestämmelser blir utfärdade i huvudsaklig överensstämmelse med de förslag som jag här redovisat. Den ändrade utformningen av näringsbidragen nödvändiggör emellertid ändring i familjebidragsförordningen. Det nuvarande förbudet i 17 § mot att näringsbidrag för upprätthållande av ett företag utgår jämsides med familjepening och bostadsbidrag måste sålunda upphävas, varjämte höjningen av näringsbidragens maximalbelopp m. m. medför ändringar i 14 och 15 §§. I anledning härav har inom försvarsdepartementet upprättats förslag till förordning om ändring i familjebidragsförordningen den 29 mars 1946 (nr 99). Förordningen bör träda i kraft den 1 januari 1963.»

Utskottet

Familjebidrag är en behovsprövad form av hjälp, som utgår då inkomsterna under militärtjänstgöring eller civilförsvartjänstgöring inte förslår att inom viss ram täcka levnadskostnaderna för anhöriga till den tjänstgöringsskyldige, vilka för sin försörjning är beroende av honom. Familjebidrag till den trängre familjekretsen fastställs med tillämpning av normerad behovsprövning och familjebidrag till andra anhöriga med tillämpning av fri behovsprövning. Den normerade behovsprövningen innebär att, sedan summan av maximalt utgående familjepening och bostadsbidrag framräknats, summan reduceras enligt detaljerade föreskrifter med hänsyn till olika slag av inkomster, som den värnpliktige eller hans fa-

miljemedlemmar uppbär under tjänstgöringstiden. Sålunda skall den värnpliktiges från civil anställning behållna inkomst, i den mån den överstiger en fjärdedel av den normala månadsinkomsten, avdragas från familjebidraget. Den värnpliktiges hustrus månadsinkomst skall till en fjärdedel, dock minst 300 kronor, vara avdragsfri, medan överskjutande del skall med hälften avdragas å familjebidraget. Inkomst av rörelse är avdragsfri till ett belopp av 200 kronor för månad men skall i övrigt reducera familjebidraget. Det avdragsfria beloppet, 200 kronor, får höjas, dock högst till det dubbla, därest den värnpliktiges familjemedlemmar fyller ett arbetskrftsbehov, som föranledes av den värnpliktiges bortovaro och som eljest måst tillgodoses genom anlitande av avlönad arbetskraft. Om avkastningen av rörelsen icke kan beräknas på annat sätt, skall den anses utgöra en tolfedel av sistförflutna kalenderårs deklarerade nettoinkomst, den s. k. tolfedelningsmetoden. Skulle underskott i företag, där ersättare för företagaren anställas, uppstå till följd av ökade avlöningskostnader, skall detta i första hand täckas med familjepenning och bostadsbidrag. Om maximibeloppet för familjepenning och bostadsbidrag inte förslår att täcka såväl sedvanligt familjebidragsbehov som underskottet, kan näringsbidrag för upprätthållande av rörelsen utgå. Denna form av bidrag utesluter familjepenning och bostadsbidrag. Är företaget att betrakta som nedlagt under företagarens militärtjänstgöring, kan under vissa förutsättningar vid sidan av familjepenning och bostadsbidrag näringsbidrag för återupptagande av företaget efter tjänstgöringens slut utgå.

I förevarande proposition föreslås nya principer för bestämmande av familjepenning, bostadsbidrag och näringsbidrag till egna företagare. Den nuvarande genom tolfedelningsmetoden fastslagna regeln att ett företag skall anses ge normal avkastning, oaktat företagaren fullgör militärtjänst, ersättes sålunda med regler, som grundar sig på den uppfattningen att bortfallet av företagarens arbetsinsats i princip medför att företagets nettoavkastning sjunker. Det föreslås att företagens avkastning under företagarens bortovaro skall beräknas med utgångspunkt från en indelning av företagen i tre grupper, alltefter det sätt på vilket de drives. Till grupp 1 skall i huvudsak hänföras sådana företag, där särskild ersättare anställas. Företagen anses lämna normal avkastning, vilken principiellt beräknas för månad enligt tolfedelningsmetoden. Från denna avkastning skall avräknas lönen till ersättaren. Grupp 2 skall i huvudsak omfatta företag, där ersättare icke anställs men där hustru eller barn genom en arbetsinsats håller företaget hjälpligt i gång. Dessa företag skall anses lämna hälften av normal avkastning. Grupp 3 slutligen skall omfatta övriga företag. Dessa anses icke lämna någon avkastning som bör påverka familjebidraget. Vid den normerade behovsprövningen skall därefter av den sålunda framräknade avkastningen 200 kronor för månad vara avdragsfritt för företagare i grupp 1 och 400 kronor för månad för företagare i grupp 2, medan återstoden i båda grupperna med hela sitt belopp skall reducera familjebidraget.

I anslutning till sistnämnda behovsprövningsregler framställs i motionen II: 917 vissa yrkanden. Motionärerna hävdar att i stort sett samma bestämmelser för behovsprövning bör gälla för löntagare och för företagare. De föreslår därför, att reglerna ges sådant innehåll, att av värnpliktigs inkomst av tjänst och av avkastningen från företag i grupp 1 en fjärdedel av den normala inkomsten, dock minst 200 kronor för månad, skall vara avdragsfri, medan återstoden med hela sitt belopp skall reducera familjebidraget, samt att av värnpliktigs hustrus inkomst och av avkastningen från företag i grupp 2 en fjärdedel, dock minst 400 kronor för månad, skall vara avdragsfri, medan återstoden till halva sitt belopp skall reducera familjebidraget.

Utskottet vill uttrycka sin tillfredsställelse över att de i propositionen föreslagna bestämmelserna bygger på den i riksdagen vid tidigare tillfällen hävdade uppfattningen att bortfallet av företagarens arbetsinsats i företaget som regel innebär en inkomstförlust. I detta sammanhang vill utskottet uttala sin anslutning till förslaget att framräkna företagens avkastning med utgångspunkt från en gruppindelning av företagen. Även om bestämmelserna därigenom kan synas bli något mer komplicerade, torde de dock vara ägnade att leda till mera rättvisande resultat. Huruvida man sedan avkastningen framräknats skall tillämpa den behovsprövningsmetod som föreslås i propositionen eller den metod som motionärerna utgår från har ingående diskuterats av departementschefen. Han har därvid mot den sistnämnda metoden anfört, att avkastningen från företag i grupp 2, även om den i flertalet fall är avhängig av hustruns insats i företaget, icke i egentlig mening är hustruinkomst. Vidare har han ansett det naturligt, att schablonisera de avdragsfria beloppen, när avkastningsberäkningen sker enligt schematiska metoder. Till detta kan därjämte anföras att ett system med hälftenreduktion av avkastningen från företag i grupp 2 vid behovsprövningen synes förmånligare än vad som kommer att gälla för övriga företag, när en hälftindelning redan sker vid framräknandet av avkastningen från företag i grupp 2. Med hänsyn till vad sålunda anförts samt till att det övervägande antalet remissinstanser förordat det av departementschefen föreslagna systemet får utskottet med avstyrkande av motionärernas yrkande tillstyrka propositionen i denna del.

Som tidigare nämnts innehåller propositionen vidare förslag angående näringsbidrag. Sålunda föreslås att näringsbidrag skall kunna utgå jämte familjepenning och bostadsbidrag samt att beträffande näringsbidragens belopp det nuvarande maximibidraget för upprätthållande av rörelse, 22 kronor 50 öre för dag, avrundas uppåt till 25 kronor, samt att maximibidraget för återupptagande av nedlagd rörelse, nu motsvarande 7 kronor 50 öre för dag, i förenhetligande syfte bestämmas till samma belopp 25 kronor för dag.

I motionen hemställs att näringsbidragen höjes till 30 kronor för dag. Som motivering åberopas att familjepenningen sedan 1951 höjts med nära

100 procent och att näringsbidraget för upprätthållande av rörelse, som då uppgick till 15 kronor för dag, bör höjas i samma utsträckning. Motionärerna torde förmena att näringsbidraget för återupptagande av rörelse, vilket 1951 uppgick till endast 5 kronor för dag, i förenhetligande syfte också skall fastställas till 30 kronor för dag.

Den i propositionen föreslagna principiella utformningen av näringsbidragen har icke givit utskottet anledning till erinran. Beträffande frågan om näringsbidragens belopp är att notera att motionärerna icke beaktat det förhållandet att näringsbidrag för upprätthållande av rörelse år 1951 endast kunde utgå i stället för familjepenning och bostadsbidrag men att sådant näringsbidrag nu föreslås skola kunna utgå jämte dessa former av familjebidrag. Någon anledning att vid sådant förhållande höja näringsbidragens belopp utöver vad departementschefen föreslagit föreligger enligt utskottets mening icke. Jämväl i denna del får utskottet sålunda med avstyrkande av motionen tillstyrka propositionen.

Under åberopande av det anförda får utskottet därför hemställa,

att riksdagen — med avslag å motionen II: 917 — måtte bifalla förevarande proposition, nr 188.

Stockholm den 20 november 1962

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Strand, Nils Elowsson, Axel Svensson, fru Hamrin-Thorell, fru Carlqvist, herrar Edström, Enarsson och Thorsten Larsson;

från a n d r a kammaren: herrar Anderson i Sundsvall,* Nilsson i Göteborg, Johansson i Södertälje, Fredriksson, fru Eriksson i Ängelholm, herrar Gustavsson i Alvesta, Hamilton och Tobé.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.